

циганите също проявяват вербална тъждественост или стремеж към общност с валидизираните и типологични български стереотипни нагласи и предразсъдъчни позиции. Това още веднъж потвърждава онези подсъзнателни интенции и инвенции на ромите за съизмеримост и сближение преди всичко с българите. Този процес обаче на практика се осъществява (както Б. Мизов го показва) и по опосредствани пътища, т. е. с протичането на еволютивни процеси и постепенно еманципиране, като се преодоляват последователно други етнически бариери и плоскости (в България – турските).

Но да се върнем на отношението към евреите¹⁹.

Твърдения	Българи			Турци			Цигани		
	да	не	не	да	не	не	да	не	не
		зная			зная			зная	
Евреите презират тежката работа и търсят изгода	55,6	22,7	21,7	44	36,2	19,6	50,2	13,1	36,7
Евреите презират другите народности	26,1	25,5	48,4	28,0	37,5	31,5	26,4	35,9	38,0
Евреите също се смятат за чужд елемент	26,4	23,1	50,5	18,9	36,8	44,3	23,2	39,5	37,3
Евреите си гледат личния интерес и са безразлични към обществените интереси	36,9	24,7	38,4	36,4	37,3	26,3	41,8	20,0	37,4

Циганите са по-деликатни спрямо евреите в съпоставимост с българите, защото на аналогичните въпроси за презирането на тежката работа и за враждебността им спрямо „другите“ българите са декорирани с по-твърди и по-високи негативни показатели, отколкото евреите. Това има поне две обяснения.

Първото се отнася до тривиалния оценъчен стереотип спрямо другите съобразно тяхната статусна позиция като общност в общата пирамида на етничната конгломератност. При това положение стоящите по-ниско или най-ниско са по-добронамерени и предразположени към тези, които са приблизително на тяхното или на по-високо хоризонтално положение, но също са под върха на айсберга, т. е. под видимостта и доминиращата етнична общност. Евреите в